

Utbildningsinspektion i Gräshagsskolan

Förskoleklass

Grundskolan årskurs 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Gräshagsskolan den 23 januari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Gräshagsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I skolan intervjuades skolledningen, representanter för pedagogisk personal, elever och föräldrar, skolsköterska samt specialpedagog. Inspektörerna besökte även lektioner i olika ämnen och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Beskrivning av skolan

Gräshagsskolan	Antal elever
Förskoleklass	37
Grundskola	162

Källa: Gräshagsskolan

Gräshagsskolan ligger på gränsen mellan land och stad och är belägen i sydvästra delen av kommunen. I enheten ingår även Gräshagens och Tokarps förskolor. Skolan är organiserad i tre arbetslag; F–1, 2–3, och 4–6. Skolan följer timplanen. Delar av skolan, såsom kök, toaletter och korridorer är i behov av uppfräschning. Bebyggelsen består av småhusområden, hyreshus och bostadsrätter.

Helhetsbedömning

Inspektörerna upplevde en lugn och trygg miljö på Gräshagsskolan där lärandet var i fokus. Den bilden bekräftas av lärare, föräldrar och elever under samtal och intervjuer. Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete med olika inslag på skolan men man bör förtydliga vilket arbete som görs och systematisera det. Vidare bör elevernas delaktighet vid framtagande av likabehandlingsplan och ordningsregler förstärkas.

Elevernas kunskapsresultat uttryckt i andel elever som nått målen i matematik, svenska och engelska har förbättrats gentemot föregående år. Skolan redovisar inga andra ämnen separat vilket inspektörerna påpekat. Skolan redovisar dock en ökning av andelen elever som nått samtliga mål för årskurs 5. Elever och föräldrar är i stort sett nöjda med de utvecklingssamtal som ges men det går inte att utifrån de individuella utvecklingsplanerna utläsa vilka åtgärder som ska sättas in för ökad måluppfyllelse.

Skolledningen har stor legitimitet bland elever, personal och föräldrar och rektorn anses väl förtrogen med verksamheten av samtliga grupper på skolan. Det kvalitetsarbete som bedrivs är gott på många sätt men skolans kvalitetsredovisning saknar en samlad bild av elevernas kunskapsresultat och åtgärder för ökad måluppfyllelse kopplat till en analys av resultaten.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan motsvarar inte i alla delar lagens krav (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Eleverna har inte deltagit i framtagandet av skolans ordningsregler (6 kap. 8b § grundskoleförordningen).
- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte de krav som ställs på en sådan (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanerna så det framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen.
- Skolan bör systematisera och förtydliga det förebyggande värdegrundsarbetet.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

I kvalitetsredovisningen redovisar skolan måluppfyllelsen och skriver att 97 procent av eleverna nått målet i svenska i årskurs 5, 90 procent i matematik och 90 procent i engelska samt att pedagogerna gjort bedömningen att 80 procent av eleverna har nått målen i alla ämnena i årskurs 5. Bedömningen stöds enligt skolans kvalitetsredovisning av resultaten på de nationella proven. Detta är i jämförelse med föregående års kvalitetsredovisning en förbättring. På de nationella proven har de senaste åren över 90 procent nått målen i matematik, svenska och engelska förutom i matematik 2005 där resultatet var avsevärt lägre. Skolan redovisar också att 91 procent av eleverna uppnår punkt 15 på det så kallade Läsutvecklingsschemat i årskurs 3. Inga andra ämnen redovisas.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

4 (10)

- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna gör bedömningen att man på skolan följer upp undervisningen i syfte att pröva och utveckla sina metoder i förhållande till styrdokumentet. Skolan följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå i alla ämnen och intervjun med föräldrarna tyder på att de uppskattar utvecklingssamtalen även om olika lärare arbetar på olika sätt med genomförandet. Dock behövs förbättring i följande avseende.

Individuell utvecklingsplan

Individuella utvecklingsplaner ska upprättas vid utvecklingssamtalet för att sammanfatta vilka framåtsyftande insatser som är aktuella för att eleven ska nå målen och gå vidare i sin utveckling och sådana dokument upprättas för alla elever på Gräshags-skolan.. Det framkom också att lärarna arbetar på olika sätt med framtagandet av planerna. En del föräldrar fick hem material som förberedde för den individuella utvecklingsplanen medan andra inte fick veta något innan utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplaner inspektörerna tagit del av presenterar elevernas kunskapsutveckling på ett grafiskt, tydligt sätt men planerna anger inte vilka insatser som ska göras för ökad måluppfyllelse och beskriver inte eventuella överenskommer mellan lärare, elev och vårdnadshavare.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla de individuella utvecklingsplanerna så det framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Lärarna på skolan gör allsidiga bedömningar av elevernas kunskaper. Nationella ämnesprov och andra prov, tester, diagnoser och diskussioner i arbetslagen är exempel på verktyg som används men som beskrivits i avsnittet ovan bör skolan utveckla sina metoder för att säkerställa att korrekta och allsidiga bedömningar ska kunna göras avseende elevernas hela kunskapsutveckling.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna gör bedömningen att läroplanen ligger till grund för planeringen av undervisningen på Gräshagsskolan. Eleverna informeras kontinuerligt och är delaktiga i framtagandet av kortsiktiga och mer långsiktiga mål för undervisningen med utgångspunkt från kursplanerna. Inspektörerna gör vidare bedömningen att undervisningen är allsidig och saklig och det finns ett fungerande system för att ge eleverna möjlighet att utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Klassråd och elevråd är aktiviteter som genomförs regelbundet. Samverkan sker inom skolan såväl som med det omgivande samhället. I förskoleklassen förekommer såväl lek som förberedelser för framtida skolgång.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Gräshagsskolan har goda förutsättningar att anpassa verksamheten efter elevernas behov. Det sker till exempel genom användningen av olika typer av pedagogiskt material och genom arbete i mindre grupper. Man har goda möjligheter att upptäcka stödbehov, åtgärdsprogram upprättas när stödinsatser sätts in och stödinsatserna tillgodoser elevernas behov.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Såväl elever som föräldrar intygar att skolan utgör en trygg miljö och en studiemiljö som präglas av lärande. Det finns alltid rastvakter och även rektorn är ute på vissa raster. Under de senaste åren har skolan inte haft något allvarigare fall av mobbning eller kränkning. De småbråk som dyker upp tas direkt om hand av personalen. Det framkommer av intervjuer och samtal att förebyggande värdegrundsarbete förekommer på skolan men trots det behövs förbättringar i följande avseenden.

Det förebyggande värdegrundsarbetet

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten se till att det bedrivs ett målriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och motverka annan kränkande behandling.

Av dokumentation från skolan och genom intervjuer och samtal framgår att skolan satsar mycket på att få systemet med kamratstödjare att fungera. Förutom det nämns bara samtal kring kompisrelationer som förebyggande värdegrundsarbete.

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla och systematisera det förebyggande värdegrundsarbete som bedrivs.

Ordningsregler

Enligt grundskoleförordningen ansvarar rektorn för att det finns ordningsregler för varje skola. Ordningsreglerna ska utarbetas och följas upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Gräshagsskolan har ordningsregler som tagits fram i samverkan med skolans föräldraråd men eleverna har inte varit med och utarbetat dem.

Inspektörerna bedömer att eleverna måste delta i utarbetandet av ordningsreglerna.

Likabehandlingsplanen

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Gräshagsskolans likabehandlingsplan innehåller ingen beskrivning av vilka åtgärder som ska sättas in och avslutas under det år planen gäller. Den saknar redovisning av verksamheternas behov utifrån en aktuell kartläggning och rutiner för uppföljning och dokumentation. Dessutom kan man i planen inte urskilja de olika verksamheterna (förskola, skolbarnomsorg, skola). Planen har inte upprättats under medver-

kan av barn och elever.

Inspektörerna bedömer att Gräshagsskolan måste upprätta och utforma sin likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektorns och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna gör bedömningen att elever tas emot enligt bestämmelserna och att de får den undervisningstid de är garanterade. Elevers val erbjuds enligt grundskoleförordningen. Eleverna väljer språk i årskurs 6 efter att ha provat på tyska, franska och spanska vid några tillfällen. Skolan saknar grupprum och en del lokaler är i behov av uppfräschning, men bedöms trots detta vara ur pedagogisk synvinkel ändamålsenliga, och den tekniska utrustningen är av god kvalitet med bland annat interaktiva Whiteboard i några klassrum. Utbildningen är avgiftsfri och förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektorn genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver samt insikter i de föreskrifter som styr verksamheten. De har goda förutsättningar att få kompetensutveckling. Rektorn har genomgått den statliga rektorsutbildningen och har lång erfarenhet av skolledning.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolans rektor är väl förtrogen med verksamheten på skolan och utövar ett tydligt pedagogiskt ledarskap. Beslut fattas i enlighet med författningarna men förbättringar behövs i följande avseende.

Rektorns ansvar för uppföljning av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Gräshagsskolan saknar en samlad bild av elevernas resultat vilket gör att man har svårigheter följa upp resultaten i förhållande till de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att rektorn måste ta ett ökat ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Det kvalitetsarbete som bedrivs är gott på många sätt. Skolan följer upp, utvärderar och vidtar åtgärder för ökad måluppfyllelse, men detta sker framför allt på individnivå. Förbättring behövs i följande avseende.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisningen ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Gräshagsskolans kvalitetsredovisning innehåller en del beskrivningar av hur man tänker arbeta under kommande läsår och förutsättningar för detta arbete. Det finns dock ingen bedömning av elevernas kunskaper vilket i den mån måluppfyllelsen skulle vara otillräcklig skulle kunna ge en grund för åtgärder för ökad måluppfyllelse inom kunskapsområdet. Endast ett fåtal av läroplanernas mål finns beskrivna.

Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra sin kvalitetsredovisning så att den presenterar en samlad bild av resultaten samt åtgärder för ökad måluppfyllelse kopplat till en analys av resultaten.

2008-06-11

Nils Pihlsgård

Lars Berglund